

DE VOLKSWIL

Vereeniging, vereeniging en nog vereeniging.

Socialistisch Propagandaschrift
Verschijnende alle veertien dagen

Zonder Socialisme
geen redding voor de
arbeidende klasse.

Ten strijd! Ten strijd!

Binnen eenige weken worden de werklieden van geheel het arrondissement Gent, van stad en buiten, opgeroepen voor de kiezing van den Werkrechtssraad.

Voor dien strijd is het noodig, dat wij ons duchtig voorbereiden.

Elke partijgenoot weet dat wij dezen strijd in zeer ongelijke voorwaarden aangaan.

Geheel de buiten van het arrondissement Gent, een der grootste van het land, kiest mede en alsof dit niet voldoende was, hebben onze vijanden er nog kantons bijgevoegd die niet tot ons arrondissement behooren.

Waren de lijsten der buitenkiezers dan nog eerlijk opgemaakt, het ware nog niets, maar op den buiten is bijna iedereen kiezer die het niet zou mogen zijn volgens de wet en de werklieden die er zouden moeten opstaan zijn uitgesloten.

Ook dat is voor onze lezers oud vail; allen kennen de historie der kooplieden, kosters, barbiërs, klokluiders, grafmakers, toezichters, ondernemers, enz.; die voorkomen op de lijst der werklieden.

De kiezingen die in maart plaats grijpen, zullen daarenboven nog voor gevolg hebben, dat vele vrijzinnige min of meer onafhankelijke werklieden, die voor de socialistischen diervan stemmen, naar Frankrijk zullen vertrokken zijn, om daar hun brood te gaan verdienen.

Ten slotte grijpt de kiezing nu plaats, niet zooals vroeger in de hoofdplaats van het kantoon, maar in elke gemeente. Op die wijze hoopt men net beetje onafhankelijkheid der laatste overblijvende te doodden.

Alles is zoodanig geschikt om de stad door de valsche en gedwongen kiezers van den buiten te doen verpletteren.

Op den buiten het onrecht en den dwang, in de stad de leugen en de laster en aldus gewaagd gaan onze tegenstrevers den strijd aan.

Nu, wat geeft dat, mannen?

Voor de stad zijn wij zeker den aanval trimfantelijk af te weren. Trots al den laster en de vuiligheid met karrevrachten tegen de partij en hare gekendste leden opgehoopt, hebben wij geen lezer, geen lid verloren, integendeel, wij hebben er gewonnen.

Alles laat dus veronderstellen, dat evenmin onze kiesmacht aangetast is en dat wij integendeel stemmen gewonnen hebben.

Wat den buiten betreft, alles schijnt tegen ons, maar schijn is bedrog.

De buitenlieden die verarmen zeggen weinig, maar zij denken niet minder.

Honderden, duizenden misschien van hen, die de papen aanzien als tamme schapen uit de kudde, zullen voor de socialistischen stemmen.

Maar dat hangt grootendeels af, mannen, van onze eigene werkzaamheid.

Het groot gebrek van 't liberalisme is geweest den buiten te verwaarloosen, de boerenmenschen over te laten aan de gedurende, bederfelijke propaganda van het klerikalisme en te meenen dat het liberalisme zou doorgedrongen zijn, zonder propaganda.

Dit slecht voorbeeld, ons voorgegaan door politieke luiards, mogen wij niet volgen.

Van heden af tot maart, moeten al de goede soldaten in 't gelid en moet de buiten vooral met lezer, met zorg, met aanhoudendheid worden bewerkt, door schriften, door gesprekken en door meetings.

Wekelijks moeten honderden uit Gent gereed staan om op te trekken en het nieuw evangelie te gaan verkondigen naar de vier hoeken van ons arrondissement.

Overal elders, in België, zijn onze vrienden verder gevorderd met hunne propaganda op den buiten dan de Gentenaars. Dit is eene schande voor ons, die wij niet zullen blijven dulden.

Sedert jaren zijn er velen onzer vrienden die maandelijks optrekken naar buiten en aldaar reeds veel goed stichtten.

Anderen moeten opstaan om de ploegen te verduubelen, om alle veertien dagen te kunnen optrekken en dan zullen wij in maart eene schoone overwinning vieren, die de voorbode zal wezen van een nog schitterender triomf in 1898 voor de groote Kamerkiezingen.

Aan 't werk dus, kameraden, en goeden moed.

EEN SCHANDAAL

BIJ

J. De Hemptinne

De Vereenigde Katoenbewerders komen de stad door, omzendbrieven te verspreiden en affichen aan te plakken, waarin zij namelijk bekend maken:

1. Dat J. De Hemptinne de wet niet naleeft voor wat betreft de controol op 't afgelegde werk;

2. Dat werklieden werden weggezonden om daartegen op te komen;

3. Dat M. Jules De Hemptinne geweigerd heeft voor den Werk- en Nijverheidsraad te verschijnen;

4. Dat de fabrikanten van dezen raad, weigeren de handelwijze van M. Jules De Hemptinne in zake van het afwegen der garens te veroordeelen;

5. Dat de werklieden raadsleden, om tegen die kwaadwilligheid te protesteeren, hun ontslag hebben ingediend en tot bij den minister van Arbeid hun protest hebben doen kennen;

6. Dat Jules De Hemptinne den opleg die hij geeftop de voortbrengst zijner werklieden en die zesmaandelijks wordt uitgekeerd, doet doorgaan als gratificatie, terwijl het in werkelijkheid loon is;

7. Dat de Werkrechtssraad, bazen tegen werklieden, de zienswijze van M. De Hemptinne bekrachtigt, dank zij de dubbele stem van den voorzitter.

Wij sporen de werklieden aan met aandacht de affichen en circulaire der Vereenigde Katoenbewerders te lezen. Zij zullen weer zien dat de wet twee maten en twee gewichten heeft, naarmate zij handelend moet optreden tegen de bazen of tegen de werklieden.

DE NAAISCHOOL

DER

Gentsche Vlasmeisjes.

Gent, 6 januari 1897.

VRIEND OPSTELLER,

De socialistische vakvereeniging *De Vereenigde Vlasbewerders en Bewersters*, heeft in het lokaal *Vooruit*, Chartreuzenstraat, een school werk ingericht.

Wij bedoelen hare Naaischool voor de Vlasmeisjes.

De lessen worden gegeven den dinsdag en woensdag avond, van 8 1/2 tot 9 1/2 ure, en den zondag morgen elke week, door de drie snijsters en twee naaisters van *Vooruit*, en door de echtgenooten van een bestuurder der vakvereeniging.

Een lid van het bestuur, elk op zijne beurt, moet alle avonden komen, om het vuur aan te houden en het een en het ander aan te brengen. Al deze bedieningen zijn kosteloos.

Gedurende de week volgen 70 tot 80 jonge meisjes en gehuwde vrouwen de lessen, en den zondag 50 omtrent.

De lessen worden gegeven in de nieuwe zaal, die de Maatschappij *Vooruit* op den koer van haar lokaal der Chartreuzenstraat liet bouwen en, waarlijk, die zaal is er uiterst voor geschikt.

Een bezoek aan de school is de moeite waard en zelfs aandoenlijk.

Het eene meisje maakt een voorschoot, het andere een rok, een derde leert een kleedje voor haar eerste kind maken, een vierde leert een lap stellen op haren mans broek, een vijfde leert... naaien, de naald draaien en behandelen, want 't meisje kende er niets van eer zij het bij ons kwam naar school.

Wanneer men dit ziet en bedenkt, dat die jonge dochters en moeders nog den moed hebben daar te komen naaien na den afschuwe-

lijken, lastigen arbeidsdag, dan kan men zijne ontroering niet bedwingen.

Bedenkt, dat er daar zitten die drie kwart uurs van haar huis zijn, en 's morgens, om 6 ure, aan haren molen moeten staan; anderen, die daar in de les hare kleederen komen droogen, die druipen van het slijkerig water der spinmolens en rillend van koude nevens den warmen kachel zitten... te naaien.

Overweegt, dat er daar moeders zitten met kinderen en die daar de kleederen van haren man komen leeren herstellen, opdat zij het zelf 's avonds, of des zondags 't huis zouden kunnen doen, aangezien zij niet genoeg winnen om het door eene naaister te laten verrichten.

Prent dit alles diep in den geest en wanneer zij eerbied voor die meisjes en vrouwen zult gevoelen, om de heoge zedelijke kracht die in haar moet leven, kunt gij toch geen gevoel van verontwaardiging bedwingen tegen eene samenleving, die voor zooveel arbeid en zooveel moed, zooveel ellende en verdrukking meebrengt.

Vergelijkt die meisjes en vrouwen, welke daar, na het doodend dagelijksch werk, komen leeren naaien, om nog nuttiger aan hare familie en aan haar eigen zelve te zijn, vergelijk ze met de rijke modepoppen die, in bals en soirées, haar nutteloos leven en den arbeid van duizenden verspillen, en zegt mij, of de eersten, met hare ruwe taal en ongeschaaftde manieren, niet hooger staan dan de laatsten, met hare pracht en koketterie!

Maar laat ons niet nitter zijn, de meisjes zijn het ook niet, want sommigen zingen al naaiende, terwijl de moeders den glimlach op de lippen krijgen bij het zien, dat het rokje van haar Marietje, of de broek van haren Tjaak goed avanceert.

Hulde, drie dubbele hulde aan de meisjes en vrouwen, die den moed hebben de lessen te volgen!

Hulde, drie dubbele hulde aan de maatschappij der Vlasbewerders en Bewersters, die deze lessen heeft ingericht en die zoo goed heeft begrepen, dat het onderwijs der loonslaven en slavinnen voor gelijk welk doel, het verhoogen der zedelijke kracht harer leden, de hefboom zal wezen waarmede zij de huidige kapitalistische maatschappij zal helpen omkeeren, die zoo verpletterend op al hare loonslaven drukt.

Hulde, drie dubbele hulde aan de bestuurders der weerstandskas, aan de snijsters en naaisters van *Vooruit*, die, door hare kennis en raadgevingen, de zwakke en brave vlasmeisjes zoo moedig bijstaan.

Als wij dit zien, roepen wij: hoezee! omdat wij hierin den kiem van groote werken in de toekomst zien besloten.

Vroeger waren de werkmannen van elkander gescheiden volgens de stielen: de ambachtsman verachtte den fabriekwerker en omgekeerd.

Het mekanisme en het socialisme hebben die afgescheidenen en vereenigd in de Werklieden-Partij.

Thans bestaat dit verschil onder de vrouwen nog.

Buiten den grooten socialen strijd om het bestaan voor de meerderheid gesloten, is de « verzustering » bij haar nog niet geschiedt, en dit vertraagt hare redding.

De daad onzer snijsters en naaisters komt de vereeniging aller werkmeisjes verhaasten.

Telkens de Vlasbewerders en Bewersters een bal of een feest geven, zouden de naaisters, winkeljuifers, onderwijzeressen, die 't goed meenen met de vrouwenzaak, daar moeten zijn, om die vereeniging te bezegelen door zusterlijke overeenkomst!

In die meisjes der vlasfabrieken schuilt eene reuzenmacht voor de toekomst, en was er eene vrouw die voor de verlossing der werkvrouwen en der vrouwen iets over heeft, hare plaats ware daar om de meisjes tot den strijd te organiseren.

Die lessen zijn schoon en nuttig, maar volgens ons ontbreekt er iets. Alle avonden, gedurende een kwartuur, zou een meisje, eene onderwijzeres als 't zijn kon, daar moeten komen en iets heel eenvoudigs voorlezen.

Iets uit eene novelle, uit een roman, uit de geschiedenis eener moedige vrouw of uit de lijdensgeschiedenis des volks, iets over vlas,

hennep, kimp, hun zaaien, groeien, bloeien en hun nut!

Een kwartuurken daags, heel eenvoudig, heel traag lezen en na een jaar tijds zijn er 400 leerlingen.

Waar is de vrouw dit het doet?

Zijn wij gelukkig over den goeden uitslag van de naalessen der vlasmeisjes, laat ons toe, voor slot, te bevestigden dat, zonder de cooperatie, die lessen onmogelijk waren.

Noch de stad, noch eene maatschappij, noch de herbergiers zouden lokalen ter beschikking der arme meisjes hebben gesteld en, zonder *Vooruit*, zou al hare goede wil nutteloos zijn geweest.

Vooruit heeft zittingkamers, meetings- en concertzalen gebouwd en zonder het te weten eene school daarbij.

Veel duizenden franken heeft het nieuw lokaal in de Chartreuzenstraat gekost, maar had het voor anders niet kunnen dienen dan om onze arme zusters der vlasspinnerijen de gelegenheid te schenken aan haren zucht naar meer kennis, naar meer nuttigheid, naar beter en schooner familieleven voldoende te geven, de duizenden en nog duizenden franken waren niet te veel betaald.

Ik heb gemeend, vriend opsteller, eens over die naaischool in *Vooruit* te moeten schrijven, omdat zij op zichzelf gezien, zoo schoon is en een onuitsprekelijk bewijs oplevert, dat de partij te Gent, diep en zeer diep in de werkende klasse doordringt.

Hartelijk gegroet.

E. ANSELE.

Onze Vakvereenigingen

De socialistische « Metserveeniging van Gent » komt het volgende schrijven te richten aan de heeren voorzitter en leden der Syndikale Kamer van Aannemers.

Mijnheeren,

Wanneer wij verleden jaar u onze billijke eischen stuurden, met verzoek ze intewilligen, en door u mijnheeren slechts eene kleine toegave werd gedaan, dan viel het ons pijnlijk te moeten bevestigen dat er van uwen kant zoo weinig neiging bestond tot overeenkomst, ondanks de redelijke voorstellen die wij deden.

Daar die toegaven die gij deed, mijnheeren, zoodanig klein waren, aanzagen wij dit maar als een begin, en besloten wij diensvolgens in ons Syndikaat dit voorloopig voor een jaar aan te nemen.

Dit jaar verstreken zijnde, hebben wij in onze laatste algemeene vergadering over gesproken, waar het besluit werd genomen de volgende eischen aan de Syndikale Kamer van Aannemers te laten geworden, met verzoek ze intewilligen en dit van af den eersten maandag van april 1897.

1. Een minimum van dagloon van 36 centiemen per uur voor metsers en 28 centiemen voor de dienders, 40 centiemen voor de plafonneers en 30 centiemen voor de dienders.

2. Een werkdag van ten hoogste 11 uren, vastgesteld en geregeld naar den keus van den heer ondernemer zelve.

3. Afschaffing van gedwongen betaling aan de assurantie.

4. Betaling van 3 uren voor 2 voor al de uren die na den werktijd van 11 uren wordt gewerkt alsook voor avond en nachtwerk.

5. Betaling van kost en trein boven het dagloon als er buiten stad moet gewerkt worden met inbegrip dat de uren tellen van verblijf op den trein.

6. Vrijheid van verlet zonder vervolging op Eersten Mei.

Zie aar, mijnheeren, onze eischen die wij wenschen ingevoerd te zien.

Gij zult met ons moeten bekennen, mijnheeren, dat onze eisch van 36 centiemen voor metsers en 28 centiemen voor de dienders er ver af is van overdeven te zijn.

Wend u enkelijk naar Brussel, Antwerpen, Luik enz., waar het leven nochtans niet duurder is dan hier en het verschil van loon en werkwijze zal u merklijk in 't oog springen.

Wat onze werkuren aangaat, die zijn toch werkelijk te lang, mijnheeren.

Ma stam nog velen onzer stielgenooten in den zomer 13 uren te werken, en geloof ons, wanneer zij zoolang onder de brandende zon hebl staan werken, dat zij u 's avonds te huis van vermoeienis laat vallen.

Ook ware het wenschelijk, mijnheeren, dat wij 's middags in den zomer 1 1/2 ure rusttijd hadden, om toch ietwat geniet te hebben van ons eten en om in staat te zijn, wanneer wij een twintigtal minuten var werken naar huis te kunnen gaan eten.

Wat aangaat de afschaffing der gedwongen assurantie die wordt door alle stielgenooten gewenscht. Richt eene stemming in o der uwe werklieden en zij zult zien, mijnheeren, dat uwe werklieden de assurantie niet genegen zijn.

Dus is het niet mer dan rechtvaardig dat de werklieden niet worden afgehouden tegen hunnen wil.

Wij denken nu, mijnheeren, verzekerd te mogen zijn dat zij onze billijke eischen zult inwilligen.

Wilt gij, mijnheeren, ons een onderhoud toestaan, mei blijdschap zullen wij dit aannemen. Dag en uur door u zelf te bepalen, doch liever des zondags.

Bopende een gunstig antwoord daarop te ontvan, en groeten wij u met achting.

Namens de Socialistische Metersvereeniging
De schrijver : KAREL BONTINCK.

Een liberale Uil

Jan de Uil, in dienst van de vlasfabrikanten en liberale werkersverdeelers, beweert in een omzendbrief, verspreid onder den echt liberalen titel : *Perels uit eenen Mesthoop* dat de evenred gheid der doodgeboeren kinderen minder is onder de vrouwen der continues en carderies dan over 't algemeen in de stad. Slechts 2,67 per honderd, terwijl het cijfer over geheel de bevolking 5,5 bedraagt per honderd.

Jan de Uil mag er bij heeten Jan de Leugenaar. Wij vragen die statistiek te zien, te weten waar en hoe ze gemaakt is en wie de geneesheeren zijn, die dergelijke bewering met hun handteeken onderschrijven.

Een onzer geachtste en gezaghebbendste geneesheeren M. Dumoulin, verklaarde voor de werkcommissie te Gent in zitting van den 28 juli 1886.

« De gezondheidsvoorwaarden onzer werklieden laten veel te wenschen en dit is toe te schrijven aan het langdurig verblijf in de fabrieken, waar het werk de gezondheid benadeelt.

« 's Middags moest men twee uren rust toekennen aan de werklieden en 's avonds om 7 ure eindigen. Het werk zou de 10 uren daags niet mogen overtreffen. Onze werklieden zijn slecht gevoed.

Er zouden ook bijzondere maatregelen moeten genomen worden voor de zwangere vrouwen, te beginnen van de vijfde maand van haar zwangerschap.

De verklaringen van dezen gezaghebbenden geneesheer, die alleen bevestigen, wat iedereen weet, zijn geheel wat meer waard van de prietpraat van Jan de Uil bijgenaamd de leugenaar. De werklieden zijn zeker ook wel van ons gedacht.

Jan de Uil kan nu voort wroeten in zijnen mesthoop.

Briefwisseling

Gent, 16 januari 1897.

Vriend Opsteller,

Recht voor Allen heeft weer wat nieuws uit Gent. Natuurlijk is het over Vooruit en Anseele.

De zuiveren de intellectueelen, de revolutionairen weten anders niet meer te schrijven.

Het «nieuws» is een brief van het bestuur der *Vrijzinnige Kleermakers*, met een blaam in algemeene vergadering tegen gezet Anseele aangenomen; de brief is geteekend door den schrijver.

Hij vertelt daarin dat hij en eenige kleermakers naar het bestuur van Vooruit kwamen. 1° om te vragen waarom de winkelbedienden hun ontslag gaven in de maatschappij der kleermakers, 2° om de kleermakers van Vooruit lid hunner weerstandskas te doen worden en dat gezet Anseele, waarschijnlijk door een voyageur dronken gemaakt, hen uitschold voor lafaards, koppigaards, enz., enz., in den zelfden toon.

Wij gaan eerst kort met den schrijver afdoen.

1. Hij werd in Vooruit tweemaal weggezonden voor slecht werk.

2. Op zekeren dag schold hij den snijder uit aan de klanten te weinig te rekenen en met verlies te verkoopen. Na onderzoek met snijders en kleermakers bleek alles leugen te zijn.

3. Op een anderen dag vertelde hij in eene herberg, dat eene vrouw uit de Molenaarsstraat merinos van Vooruit heel goedkoop verkocht, latende veronderstellen dat de verkoopers of verkoopsters medeplichtig waren van diefstal.

Daarover ondervraagd antwoordde hij dat het een praatje was.

4. Eens kwam hij in Vooruit stalen halen van peignestof. Men gaf er hem verscheidene, verschillend in prijs.

's Anderdaags kwam hij weer met het beste staal, doch een goedkoopere prijs er op. De winkelbediende zag het en weigerde hem de stof te geven. Hij kocht dan de goedkope.

* *

Maar hij schreef in naam van het Bestuur, zult gij zeggen.

Ja, maar vóór hij schrijver was, was een gekende anarchist schrijver, die overal Vooruit en de socialisten uitschold en zijn boezemvriend was iemand die nu nog aan het bestuur is.

De weerstandskassen van ambachten, als die der kleermakersgasten, die, door het goedkoop werk van meisjes, vrouwen, boerenwerklieden, halve gasten, enz., een nijdig strijd onderling hebben te voeren, bezitten weinig leven. De leden zijn er in zonder vuur, zonder bezieling, zonder hoop en daarin doen twee of drie mannen al wat zij willen.

Maar de algemeene vergadering heeft dezen blaam gestemd. Ook waar, maar zij waren met 7 leden op de 50, verzekert men ons.

De blaam tegen Anseele, 't is toch zonderling dat de kleermakers nooit naar *Recht voor Allen* hebben geschreven, dat Vooruit de hoogste loonen betaalt van Gent en dat gezet Anseele over eenigen tijd aan het bestuur van Vooruit vroeg en bekam, op vele kleedingstukken een opslag aan de gasten te geven, zonder dat de gasten er iets hadden van gevraagd.

Dit mag het publiek niet weten!

En dat de loonen in Vooruit de hoogste zijn van al de confectiehuizen der stad, bewijst de volgende loonlijst :

LOONLIJST VAN HET MAGAZIJNWERK			
der volgende winkels:			
SOORT WERK	NAGEL	BON MARCHÉ	COEN DE RUE
Broeken en gilets	0,60 tot 1,25	0,75 tot 1,50	0,90 tot 1,50
Vestons	1,25 » 5,00	2,00 » 5,00	1,75 » 5,00
Jacquets	2,50 » 5,00	2,50 » 5,00	2,50 » 5,00
Paleots	2,75 » 6,00	2,75 » 6,00	2,75 » 6,00
LOONLIJST VAN HET COMMANDEWERK			
der volgende winkels:			
SOORT WERK	NAGEL	BON MARCHÉ	COEN DE RUE
Broeken en gilets	1,50 tot 2,75	1,50 tot 3,00	2,00 tot 3,50
Vestons	5,00 » 9,00	5,00 » 9,00	5,00 » 10,00
Jacquets	6,00 » 10,00	6,00 » 10,00	6,00 » 12,00
Paleots	7,00 » 11,00	6,00 » 11,00	7,00 » 12,00

Spreken wijnu over de zitting van eenige kleermakers met het bestuur van Vooruit. Daar heb ik een gast beknibbeld, en ziehier waarom :

Uit de discussie bleek :

1. Dat Vooruit beter betaalt dan elders;
2. Korter slecht seizoen heeft;
3. Van den maandag morgen werk gereed heeft voor de gasten, wat elders het geval niet is;
4. Dat eenige gasten die voor Vooruit en voor een kapitalistenhuis werken, het werk van Vooruit het laatste afmaken, alhoewel het veel beter betaald wordt.

Dit verontwaardigde mij. Ik vraag het aan alle werklieden, zoudt gij in hetzelfde geval niet zijn? Gij betaalt beter en uw gast maakt het werk der heeren eerst af en laat de arme sukkels wachten, die maar spinners en wevers, smids en metersknepen zijn. Terwijl de heeren hun werk op tijd krijgen, moeten wij, die beter betalen, soms den zondag morgen, ja, soms den zondag namiddag, naar het huis van den gast loopen om onze klanten te kunnen bedienen.

De kleermaker, die zich daar 't ergste plichtig aan maakte, was in de zitting en dien heb ik gezegd wat ik hem te zeggen

had. Die heeft heel zeker ook den blaam gestemd en zou hem zonder dit toch gestemd hebben, want 't is ook een hertelap van *Recht voor Allen*.

Dan hebben wij over den toestand der kleermakers in het algemeen als volgt gesproken :

Sommige gasten van Vooruit in 't bijzonder en de kleermakers in 't algemeen, hebben ongelijk de samenwerking zoo weinig te steunen. Zij zullen er het eerst en het meest van genieten. Zij laten de werklieden der groot-nijverheid alleen met de verdediging, zij, die er hun brood bij op het spel zetten en er geen werk kunnen bekomen, aangezien het fortuinen kost om weverijen, spinnerijen, vlasfabrieken en groote ateliers op te richten.

De kleermakers en naaisters zouden overal de apostels der samenwerking moeten zijn.

Wanneer in de naaste toekomst de coöperatieven in al de steden des lands geene groote confectiehuizen oprichten, zullen de kapitalistische confectiehuizen, dit vak zoo hebben verslecht, dat de kleermakers al werkende schier van honger zullen vergaan en hun ambacht heel naar den bliksem zal zijn.

De kapitalisten zullen dit niet verhoeden, en de kleine burgers zijn daartoe onmachtig.

Wij alleen, de samenwerkers, wij alleen kunnen een dam tegen de onmenschelijken uitbuiting der groote confectiehuizen opwerpen.

Zie eens hoe de kleermakers door hnnne onverschilligheid hunne eigene redding met de voeten trappen.

Voor alles wat wij beginnen, hebben wij de klienteel zeker en de werklieden komen met vreugde in hunne eigene inrichtingen kloopen.

De kleermakers van Vooruit en anderen zouden moeten vragen om te leeren snijden en den handel te leeren kennen, om het land door confectiehuizen op te richten.

De klienteel hebben wij overal, krediet hebben wij ook, maar de kennissen van snijden en besturen ontbreken.

Is het niet treurig om zien dat in 't zuiden van West-Vlaanderen de werklieden erg uitgebuit, partijgenooten vreeselijk worden vervolgd, door de burgerij, die voor een deel leeft met de aankopen der socialisten uit het Noorden van Frankrijk?

Te Kortrijk en Meenen vielen reeds met dozijnen slachtoffers der burgervervolging en 't zijn onze broeders van het Noorden die de vervolgers voeden voor een groot deel.

Stak er in u eenigen lust om uwe klasse hooger te doen klimmen en gij zelve te klimmen, gij zoudt naar lessen van snijden en besturen vragen, gelijk bij de naaisters en wij of andere coöperatiën zouden nieuwe magazijnen overal openen; maar neen, eenigen van u hebben liever te schimpen op Vooruit en zijne lasteraars te steunen.

Zie, Vriend Opsteller, dat is mijne rede, dat is zoo waar, dat, nadat ik gesproken had, een kleermaker opstond en 't volgende zegde :

« Ik verwachtte mij wel aan iets van Anseele, maar ik heb niet gedacht dat hij zoo bitter zou geweest zijn. »

Bitter was ik, dat is waar, omdat ik voor mijn oog de redding zie, en zij die er het meest en het snelst van kunnen genieten onwillig zie haar te helpen bewerken.

Waren de kleermakers en naaisters verstandig, in alle steden zouden zij de ziel der coöperatiën worden, omdat de samenwerkinge maatschappij van voortbrengst der kleeders met het minste gevaar kunnen geopend worden, daar men het alles zelf maakt met betrekkelijk weinig materieel en uwe eigene klanten alles zelf verbruiken.

Wilden de kleermakers en naaisters van Brussel bijvoorbeeld, zeg, vriend opsteller, zou het *Volkshuis* met 3 jaar geen huis hebben op de groote boulevards, zoo belangrijk als de *Magasins de la Bourse*? Voorzeker.

Verre dat de brief in *Recht voor Allen* ons ontmoedigd heeft, roepen wij de kleermakers op, de coöperatie moedig te ondersteunen en het snijden te leeren, en als zij het ernstig willen, zal het Bestuur van Vooruit wel een deel der kosten dragen, opdat een deel der werkende klasse van de bazenslavernij verlost worde en door hare werken en haar voorbeeld, de algemeene ontslaving der werkende klasse verhaaste.

E. ANSEELE.

Koopt, leest en verspreidt

DE LOTELING

Propaganda-nummer tegen de Bloedwet

Prijs 2 centiem

De Vijand teleurgesteld

De liberale *Chronique* stelt het mislukken vast van den veldtocht gevoerd tegen Vooruit in het volgende schrijven :

« De toestand der christene democraten te Gent is niet geheel bloeied. Deze partij heeft nochtans talrijke werken gesticht en hare gedachten worden verspreid door een klein vlaamsch dagblad, of gesteld door werklieden. Niets te doen. Het klerikaal anti-socialisme wil niet pakken.

» De gentsche werklieden houden van de papen niet en al diegenen die van het liberalisme niet willen weten gaan over tot het socialisme.

» Men zou kunnen denken dat de onthullingen gedaan tegen Anseele en Vooruit in den laatsten tijd den socialistischen ijver verkoeld hebben. Ehwel daar is niets van.

» De gentsche werklieden zijn in meerderheid overtuigd dat Anseele een slachtoffer is en dat zijne beschuldigers afschuwelijke siechterikken zijn. »

De *Chronique* betreurt eene dergelijke verblindheid.

Het is gelijk wij voorspeld hebben, de verblinden zijn langs den kant onzer tegenstrevers. Zij verstaan niets van de werkersbeweging, niets van den geest die haar bezielt.

De werklieden hebben begrepen dat de aanvallen tegen Anseele en tegen Vooruit aanvallen waren tegen het socialisme om de Werklieden-Partij vaneen te scheuren, om hunne klasse machteloos te maken.

Der, elijke pogingen zullen immer mispreuk lijden en te Gent meer dan elders.

Ontwikkeling ! Vermaak !

Propaganda !

Zondag 24 Januari

Om 6 ure, **CONCERT-VOOR-DRACHT**, in het *Festlokaal*, Bagattenstraat.

Spreeker : F. Hardyns.

Onderwerp : *Hoe zullen wij overwinnen ?*

Ingang vrij.

Om 5 ure, **CONCERT**, in het lokaal VOORUIT, Garenplaats, door den *Nellie's hring*.

Tooneel en Zang.

Ingangprijs : 20 centiem.

Om 5 ure, **MUZIEK- en TURN-FEEST**, in VOORUIT. Chartreuzenstr..

Ingangprijs : 20 centiem.

Vrijdenkers. — **Algemene Vergadering en Vriendenfeest**, om 5 1/2 u, in VOORUIT.

Wijkclub Rabot. — **Inhuldiging van een nieuw blazoen**. Om 2 1/2 ure **STOET**. — Men vergadert aan het lokaal, Kerkstraat. — **Gelegenheidsrede** door gezet F. Hardyns.

Maandag 25 Januari

Om 6 1/2 ure **STOET**. Bijeenkomst met muziek aan VOORUIT, Garenmarkt. Protestatie tegen de schandaden gepleegd in de fabriek van Jules De Hemptinne.

Om 7 1/2 ure **Openbare Meeting** in VOORUIT, Bagattenstraat.

Dagorde : *De Werkrechtvaard.*

Mannen, gezorgd dat al deze feesten en propaganda-bijeenkomsten goed lukken.

Rechterlijke zaken

Beroepshof van Oost-Vlaanderen

Zaterdag morgen heeft de uitspraak plaats gehad van het proces Verbrugge en Dierkens, ondernemer en bouwkundige, tegen Benoni Van Huffel, handelaar, allen te Gent.

Het beroepshof heeft het vonnis der eerste rechtbank bekrachtigd, het is te zeggen dat B. Van Huffel den heer Verbrugge de verschuldigde som voor gedaan werk moet betalen.

Daarenboven is Benoni Van Huffel veroordeeld tot de kosten van het proces.

La Flandre Libérale weet er niets van.

Festlokaal VOORUIT, Bagattenstraat

Zondag 24 Januari, om 6 ure

CONCERT en VOORDRACHT

Vercheidene goede zangers hebben hunne medewerking beloofd.

Ferdinand Hardyns zal handelen over het onderwerp :

Hoe zullen wij overwinnen ?

Toegang vrij.

Drukker-uitgever Eduard Staumans

Dendermondschensteenweg, 176, Gent.